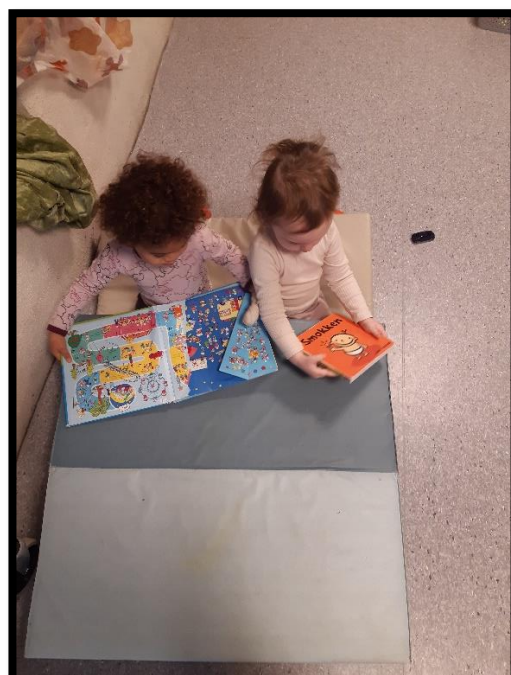

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2022 – 2023

Klosteret barnehage

Forord

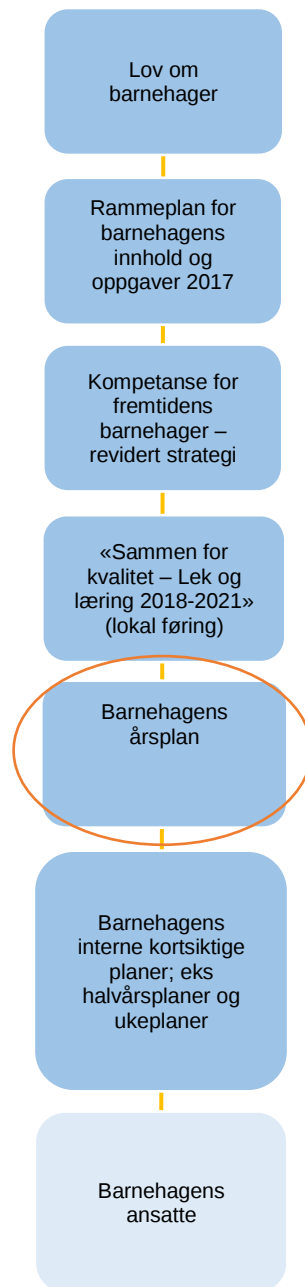
Bergen kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trer etter planen i kraft 01.01.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2021. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*. Planhierarkiet er synliggjort i modellen

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

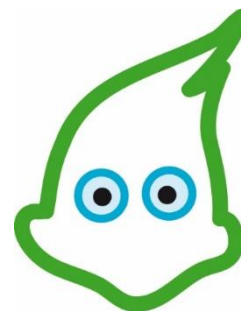

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	13
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	14
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	14
3.1.2 Matematisk kompetanse	15
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	18
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	18
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	19
4.2.1 Dokumentasjon	19
4.2.2 Vurdering	19
4.2.3 Oppfølging	20
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	20
I. Barnesyn og læringssyn	22
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	22

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	23
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	24
V.	Overganger	25
a.	Tilvenning i barnehagen	25
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	25
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	25
VI.	Foreldremedvirkning	26
VII.	Bærekraftig utvikling	26
VIII.	Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø.....	27
IX.	Barns seksuelle helse	28

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

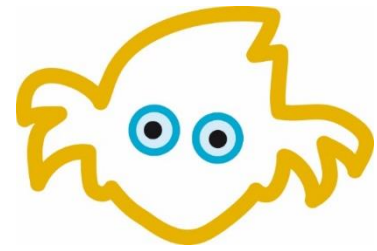
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Klosteret barnehages hovedmål er: *Vi vil være med på å gi barna en god og trygg barndom fylt av glede, gode opplevelser, vennskap og tilhørighet til Bergen sentrum.*

Vi blir alle påvirket av hvor vi bor, og identiteten vår formes også av det å leke, leve og bevege seg rundt i en by. Å være et bybarn gir mange fordeler i livet, slik vi ser det. Våre barn skal ha sin «gode barndom» mellom Bergens smitt og smau. De skal ha en glede av å klatre i klatretreet i barnehagen, gå på oppdagelsesferd i den Botaniske hage eller Historisk museum. De skal få mange gode kulturopplevelser både på konserter, teater, kino og kunstmuseer, og de skal utfolde seg i byens parker, og oppdage de små og store økosystemer vi har midt i storbyen. For oss er det viktig at identiteten som bybarn er noe de er stolte av å ha.

Barnehagen har i alle år hatt en tydelig uttalt kunst- og kulturprofil. Vi har jobbet med mange prosjekter etter den målsetting at barna skal få nye kunstopplevelser og bli oppmuntret og inspirert til å ta i bruk flere av sine kreative sider. Barnehagen har vunnet den nasjonale prisen for kunst- og kultur i opplæringen – [Barnehageprisen](#) – to ganger: I 2010 og 2013.

1.1 Struktur og organisering

Barnehagen består av to hus og 4 avdelinger. I avdeling Kalmargaten, som ligger i et hus for seg selv, har vi 18 plasser for barn i alderen 3 – 6 år. I hovedhuset på Klosteret er det 3 avdelinger: Avdeling Klostergaten er en avdeling med 20 plasser

for barn i alderen 3 - 6 år. De to småbarnsavdelingene for barn i alderen 0-3 år heter Knøsesmauet og Strangehagen. Her er det 10 plasser på hver avdeling. Barnehagen har én styrer, 4 pedagogiske ledere, 4 barnehagelærere, 8 fagarbeidere/assistenter.

1.2 Metodevalg

Vi fordyper oss hvert år i et kunstprosjekt. Vår profil som en kunst- og kulturbarnehage setter preg på hvordan vi jobber, hva barna vil oppleve og hvordan årshjulet vårt vil se ut. Vi bruker mye pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre hvordan vi arbeider, og støtter oss i stor grad på tanker fra [Reggio Emilia-pedagogikken](#).

I arbeid med å styrke både barnas og de voksnes sosiale kompetanse bruker vi samspillsmetoden [Dialog](#).

Vi jobber ut ifra et sosiokulturelt læringssyn. Det vil bl.a. si at vi tror at læring skjer ved bruk av språket i samspill med de omgivelsene en er i. De voksne rundt barnet blir en viktig støtte og hjelp i aktiviteter og lek.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

Vi ser barnet som kompetent. Vi tenker at barnet kommer til oss med mye kunnskap og ferdigheter allerede som ett-åringer. Barn har på lik linje som voksne en rett til å bli sett og hørt, og uttrykke sine egne ønsker og behov. Det er vi voksne rundt barnet som må vise evne til å tolke og forstå barnet, og støtte det i dets utvikling og læreprosesser. Vår profesjonsetikk tilsier at vi skal være nære og personlige i vår praksis: Det er her og nå, tett på øyeblikkene sammen med barnet, vi skal være.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Barnehagen skal ha en god atmosfære som bærer preg av nærhet, tillit og åpenhet.
- Barna skal bli møtt med forståelse og anerkjennelse når de uttrykker egne intensjoner, og merke at personalet lytter og tar inn det de tenker og føler.
- Personalet skal justere seg til barnet, bekrefte følelser og se enkeltindividet.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

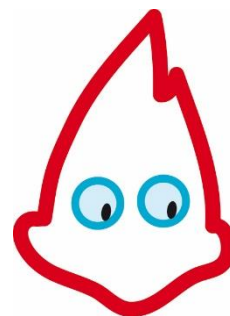
- Personalet gir trøst og stell, og er tydelige rollemodeller for barna
- Barna får omsorg, nærhet og tillit når de trenger det.
- Vi skal hilse hverandre «god morgen» når vi møtes, og «takkt for i dag» når vi skilles for dagen.
- Vi skal ta oss tid til hverandre, og være tilstede i øyeblikkene sammen med barna.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Alle blir møtt med varme og en inkluderende holdning.
- Alle skal med! I Lek og grupper skal barna kjenne på egen mestring, og vi skal tilpasse aktivitetene til barna, ikke omvendt.
- Vi skal vise en åpenhet og nysgjerrighet for andre kulturer som er representert i barnehagen.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Den første tiden i barnehagen skal være preget av ro og få utenomhuslige aktiviteter. Vi konsentrerer oss om leken og det å være mye sammen: Å bli kjent med hverandre er vårt hovedfokus. Vi tar oss god tid på det å bli trygg på både rutiner og omgivelser. For at barna skal få en god tid i barnehagen i årene fremover, er trygghet og god tilknytning viktig.

2.2 Lek

I barnehagen vil vi legge til rette for variert lek. Vi ønsker å inspirere til fantasi, skaperglede og humor. Ved å skape gode lekearenaer vil vi styrke barnas kompetanse innen lek. Leken er viktig for læringen i barnehagen. En tilstedeværende voksen er derfor essensiell i både leken og andre aktiviteter barna er del av i løpet av en barnehagedag.

Vi har tidligere vært med i utviklingsprosjektet «Inspirerende leke- og læringsmiljø», der hovedmålet var å styrke barnehagens leke- og læringsmiljø med utgangspunkt i våre satsingsområder og barnegruppens behov. Vi jobber fortsatt med å opprettholde det gode leke- og læringsmiljøet vårt. Når det gjelder leken generelt har vi følgende mål og kriterier:

Mål: Gi barna rom for lek og utfoldelse i hverdagen.

Kriterier som må være på plass:

- Tid til lek i løpet av dagen
- Fysisk tilrettelegging - både ute og inne
- Engasjert personale med kunnskap om lek
- De voksne tar barnas perspektiv på alvor

2.3 Læring

Vårt barnesyn viser hvordan vi ser barnet som et lærende subjekt: Vi ser barnet som kompetent, og vi mener at den voksne må være en støttende faktor i barnets utvikling og læreprosesser. Den voksnes støttende respons på barnets intensjoner og uttrykk, hjelper barnet til å forstå, utvikle seg og lære. Samspillet mellom barn og voksen er altså veldig viktig: Vi som er voksne støttespillere for barna, må skape gode læringsarenaer, og gi de allsidige inntrykk og opplevelser som fører til undring, utprøving og lærdom.

Mål: Vi skal ha et stimulerende miljø som gir rom for forskjellige læringsprosesser og en god utvikling for barna

Kriterier som må være på plass:

- Gode læringsarenaer i barnehagen
- Tilrettelegge for smågrupper, der læring gjennom lek og aktiviteter er i fokus
- Gi barna tid til refleksjon over egen læring og ro til konsentrasjon
- Sørge for at barna får rikelig av opplevelser og aktiviteter som stimulerer læring
- Aktive, sensitive og tilstedeværende voksne

2.4 Barns medvirkning

Det er viktig for oss at alle barn blir tatt på alvor – og at deres ønsker faktisk blir hørt og tatt med i praksis i barnehagehverdagen. Dette krever oppriktig interesserte voksne, som evner å ha god kommunikasjon både med barna og med hjemmet. Observasjon av barnas lek og interesseområder vil gi de voksne innblikk i hva barna er opptatt av. Dette skal vi bruke i planlegging av hvilke temaer vi velger å jobbe med. Med de eldre barna vil vi også ta i bruk samtale og barneintervju som metode for å sikre barnas medvirkning. Morgen-/allmøter der barna kan påvirke og er med på planlegging, er også noe vi vil bruke i hverdagen generelt og i forkant av bestemte temaarbeid (eks. i forhold til lek og drama). Ellers vil samtaler med foreldre om interesseområder barna viser/snakker om hjemme være nyttig for å kunne møte barna og deres interesser også i barnehagen. Ved å aktivt bruke pedagogisk dokumentasjon som metode, mener vi også at vi ivaretar barnas medvirkning. Spesielt blir dette en viktig del av våre prosjektarbeid, men metoden blir også knyttet til de mer hverdagslige aktivitetene.

Mål: Barna skal få uttrykke sine ønsker og behov, og oppleve å ha innflytelse på egen hverdag

Kriterier som må være på plass:

- Lyttende voksne

- Ha arenaer der barnas meninger og tanker kan komme til uttrykk (samlinger/ allmøter/barneintervju)
- Gode rutiner for foreldresamtaler
- Barnas ønsker skal komme til uttrykk i planlegging av tema/aktiviteter

2.5 Vennskap og fellesskap

Et inkluderende fellesskap må vektlegge verdier og ha et miljø som har lav terskel for toleranse og imøtekommenhet. Vi mener at vi gjennom bl.a. programmet "Steg for steg" viser barna gode holdninger og gir dem rammeverk når det gjelder sosial interaksjon. Fokus på leken og det at de voksne aktivt er tilstede sammen med barna, sikrer også at vi tidlig fanger det opp om noen skulle falle utenfor gruppen. Vi mener det er viktig at man klarer å se den svakeste, men også den sterkeste i gruppen. Å finne balansen mellom individ og fellesskap er en utfordring i alle barnegrupper. For oss betyr det at alle skal være med, og de som kan falle utenfor skal gis ekstra oppmerksomhet og oppfølging.

Våre grupper på tvers av avdelingene og husene bidrar også til styrking av fellesskapet i barnehagen: Vi ser at vennskap skapes allerede på småbarnsavdelingene, og på tvers av de store avdelingene. Vi vil sørge for at vennskap består, også etter overflytting til stor avdeling, og ser at det gir en egen dynamikk i barnegruppene å kunne møtes på andre arenaer enn bare på egen avdeling. Det å være i tur- eller dramagruppe sammen med de som kanskje er året eldre (de eldste på småbarnsavd. og de yngste på storbarnsavd.), gir også noe å strekke seg mot.

Mål: Barna skal oppleve vennskap og tilhørighet i barnehagen. De skal erfare det å knytte vennskapsbånd og å være i positivt samspill med både barn og voksne.

Kriterier som må være på plass:

- Personalet må være oppmuntrende og støtte initiativ til samspill og lek barna imellom
- Vi skal være oppmerksomme på vansker i samspillet barna imellom, og være tett på i situasjoner som kan utvikle seg til utestenging/mobbing
- Personalet skal være tydelige rollemodeller for barna. Vi bruker samspillsmetoden Dialog.
- Vi skal ha en positiv og fin kommunikasjon med hverandre, og snakke fint både om de som er tilstede og de som ikke er tilstede.

2.6 Mangfold

Vår barnehage ligger midt i Bergen sentrum og barnegruppene speiler på mange måter det mangfoldet en storbybarnehage bør og skal representere. Vi arbeider med tilvenning, språk- og musikkgrupper med tanke på en god integrering av de som har annen kulturbakgrunn enn den norske. Vi skal være en raus og åpen barnehage når det gjelder å gi plass til de forskjellige kulturer – med fokus på det som gjør oss like - for best å kunne leve, leke og lære sammen i mange år fremover.

Mål: Barna i Klosteret barnehage skal oppleve et miljø der respekt for mangfoldet er tydelig.

Kriterier som må være på plass:

- Åpen kommunikasjon, og gode rutiner for informasjon (foreldresamtaler)
- Vi snakker om andre kulturer og evt. andre hjemland som barna har tilknytting til
- Gjøre barna kjent med vårt eget urfolks historie, skikker og rettigheter
- Ha fokus på verdier i alt arbeid med barna
- Ha litteratur, sanger o.a. fra andre land tilgjengelig i barnehagen

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

Vi har en arbeidsform som er tverrfaglig forankret: I perioder er det prosjektbasert arbeid som preger barnehagen. Da er det viktig for oss å se de forskjellige fagområdene inne i det enkelte prosjekt, samtidig holde den røde tråden og ha fokus på målet vi til enhver tid har satt oss. Resten av året er det årstidene/årets gang vi følger i vår ukentlige planlegging.

I arbeid med tema på avdelingene integreres de forskjellige fagområdene: For eksempel er tekstforståelse og muntlig fortelling en naturlig del av dramaarbeidet. Formingsaktiviteter likeså.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Personalet skal være bevisst på å snakke tydelig og med barnet. Vi må bruke språket flittig, og være lydhøre for hva barna kommuniserer. Vi skal gi barna muligheten til, og oppfordre dem til, å utrykke seg verbalt og nonverbalt. Personalet skal ta seg tid til å oppfordre stille barn og flerspråklige barn til samtale. Vi skal også gi rom for én til én samtale med barna.

I samlingsstunder vil personalet legge opp til bruk av høytlesning, rim og regler, sang og samtale tilpasset aldersgruppen barna er i. Barna skal ha noe å strekke seg mot, og etter hvert introduseres de for nye sanger med mer tekst.

På avdelingene har vi bøker tilgjengelig som inspirerer til høytlesning, men også som barna kan kikke i og samtale rundt. Bøkene varierer etter tema, alder og årstid.

Bokstaver er synlig tilstede på alle avdelinger. Slik kan barna se hvordan de ser ut, og lære seg for eksempel forbokstaven til sitt navn. Barna ser sitt navn skriftlig på skuffer, hyller og lignende, og har også sitt eget bumerke som gjør at de gjenkjenner hvor de har sine ting.

Vi jobber spesielt for å få bedre språkforståelse blant de flerspråklige barna våre. Å ha et godt leke- og læringsmiljø med et interkulturelt perspektiv er noe vi stadig jobber for. I flere år har vi hatt språk- og musikkgrupper på tvers av avdelingene som har hatt fokus på å styrke barnas språkferdigheter. Vi skal fortsette med å utvikle disse gruppene, og ha hovedfokus på barn med språkutfordringer. Vi ønsker å styrke

barnas språkferdigheter gjennom rytme og musikk. Vi mener denne måten å jobbe på er en spennende og lystbetont innfallsvinkel til læring. Vårt mål er også å fortsette å utvikle personalets kompetanse og gode samarbeidsformer som skal fremme inkludering og medvirkning for flerspråklige barn og foreldre.

Mål: Barna skal kunne uttrykke seg og meddele seg. De skal oppmuntres til å sette ord på følelser, tanker og opplevelser.

Kriterier som må være på plass:

- Barnehagen må ha et aktivt språkmiljø
- Her må være bevisste voksne med kunnskap om språk og språkutvikling
- Bøker, spill og leker må være tilgjengelig

3.1.2 Matematisk kompetanse

Vi ser at barn opplever glede over å utforske og leke med tall og former allerede fra tidlig alder. I barnehagen forsøker vi å bruke anvendbare matematiske begreper som er forståelige for barna. Når disse brukes i leken, blir begrepene satt i en sammenheng og blir begripelige. I hverdagen vil vi at barna skal få erfare, utforske og leke med form og mønstre. Vi vil ha fokus på størrelser, former og mål (sortering og sammenligning). Vekt, volum og tid (måleenheter). Plassering og orientering - evne til lokalisering (eks kart, skattekart). Dette vil vi tilpasse på forskjellige måter ut fra alder og nivå.

Måter vi skal jobbe med antall, rom og form i hverdagen vil være via spill, Lego/klosser (konstruksjon), dramalek/skattejakt/eventyr, perling/papirbretting (mønster). Barna skal også være med på rydding/organisering/sortering. Å synliggjøre tall, bokstaver, geometriske figurer osv.

Mål: Barna skal gjennom lek og aktiviteter bli introdusert for matematiske begreper og symbol - tall, former og bokstaver.

Kriterier som må være på plass:

- Barnehagen skal ha et aktivt skrift- og symbolmiljø
- Vi skal bruke undring/nysgjerrighet som metode i arbeid med antall, rom og form
- Fysisk fostring skal fremme kunnskap om avstander og rom
- Spill, former o.a. materiale skal være tilgjengelig for barna. IKT skal også benyttes.

3.2 Digitale verktøy

Barn av i dag vokser opp med digitale verktøy som en helt naturlig del av sitt oppvekstmiljø. Rammeplanen sier at disse verktøyene skal bidra til et «rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn». I barnehagen skal vi bruke digitale verktøy som et supplement til lek og aktiviteter sammen med barna. Vi skal også være bevisste på bruken av skjermer av diverse slag: Barnehagen skal ikke være en arena hvor barna passiviseres foran en skjerm. For oss blir det et hjelpemiddel hvor vi søker kunnskap og er i aktivitet ved bruk av f.eks. en Smart Board. Vi har en Smart Board-tavle på alle avdelingene, og disse vil vi integrere best mulig i hverdagen til barna: Når det faller seg naturlig, og som et hjelpemiddel i de forskjellige aktivitetene. Barn helt ned i 1-årsalderen bruker digitale kamera på turer, og tilbake i barnehagen ser de på bildene de har tatt på Smart Board-tavlen. Vi bruker tavlene også til å: Lage Digitale historier, ved høytlesing av bøker, spiller Memory og andre språkspill, søker kunnskap via nettet osv. Personalet skal til enhver tid være oppdatert, vise nysgjerrighet og bruke kritisk sans i møte med digitale verktøy.

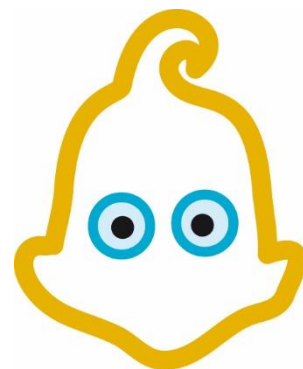
I perioden da barnehagen måtte stenge pga. Covid 19, fikk vi også nye erfaringer med bruk av digitale verktøy i kontakten med barn og foresatte, men også som et arbeidsverktøy i personalgruppen. Vi laget Digitale samlingsstunder, noen av barna hadde vi kontakt med via Skype, og det fleste personal- og foreldremøter foregikk på Teams.

Mål: Vi vil at digitale verktøy skal bli en naturlig del av barnas hverdag - som supplement og hjelpemiddel i lek og aktiviteter.

Kriterier som må være på plass:

- Barnehagen må ha oppdatert utstyr tilgjengelig
- Vi skal bruke undring/nysgjerrighet som metode i arbeid med digitale verktøy
- Personalet må bruke sunn fornuft og ha en kritisk sans i møte med digitale verktøy.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Partnerskapsbarnehage

Vi er en av fem kommunale barnehager som er tildelt status som Partnerskapsbarnehage, og er inne i vårt fjerde år som dette: Bergen kommune har inngått en avtale med BARNkunne – Senter for barnehagerelevant forskning, som innebærer at partnerskapsbarnehagene inngår i et forpliktende samarbeid med forskere fra BARNkunne.

Målsettingen ved prosjektet er å:

- styrke forskningsbasert kunnskap hos ansatte for å kunne heve den pedagogiske kvaliteten i våre kommunale barnehager
- utvikle ny og forskningsbasert kunnskap som er relevant for hele barnehagesektoren
- heve kunnskapsnivået i barnehagelærerutdanningen

«Samarbeidet innebærer at Partnerskapsbarnehagene ser muligheter i samarbeid med forskere, og forplikter seg til å være arena for forskerne og i noen sammenhenger studenter.» (BBSI)

Dette er et prosjekt som strekker seg over flere år. I løpet av de siste årene har vi forsket sammen med BARNkunne. Vi forsker bl.a. på vårt leke- og læringsmiljø, med spesielt fokus på personalets arbeidsmetoder, og hvordan vi kan jobbe mot samme mål – at barna skal ha en god barnehagehverdag. Vi har også bidratt med et kapittel i boken «[Barnehagelæreren som medforsker – en arbeidsbok for utvikling i barnehagen](#)».

Kunstprosjekt

Vi har opparbeidet oss gode rutiner og metoder for å jobbe med prosjekter – spesielt innenfor kunstfagområdene. I store deler av året er det prosjektbasert arbeid som vektlegges innenfor dette fagområdet. Vi har ikke bestemt oss for hvilket prosjekt vi skal jobbe med i år, og om det blir flere mindre eller et større felles prosjekt. Vi har foreløpig en idé om at vi skal utforske forskjellige materialer sammen med barna, og

regner med at en del av prosjektet vil ta for seg materialbruk i kunsten, mellom annet. Vår metode blir som tidligere, pedagogisk dokumentasjon, med en stor grad av medvirkning for barna.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi støtter oss til metoden Pedagogisk dokumentasjon i vårt arbeid. For å finne ut av hva barna er opptatt av, og hva de ser og oppfatter, må vi ta i bruk flere hjelpemidler og metoder: Fotografi av de prosessene vi er i, praksisfortellinger og logger fra arbeid i de forskjellige gruppene i barnehagen, bl.a. Vi tar dokumentasjonen videre med oss inn i de lærende møtene vi har på avdelingsmøtene og ledermøtene våre. Her vil mye av refleksjonene til personalet speile det barna er opptatt av, og vi utarbeider videre retning for prosjektene våre basert på våre tolkninger av barnas interesser og utsagn. Større prosjekt blir dokumentert med en stor avslutningsutstilling for foresatte, familie og andre interesserte. Vi utarbeider også rapporter fra våre kunstprosjekt.

Barnehagens nettside skal også brukes aktivt for å dokumentere barnehagens hverdagsliv, merkedager og pedagogiske arbeid

4.2.2 Vurdering

I løpet av året skal vi fortløpende vurdere vårt arbeid sammen med barna. I det daglige vil dagbøker og spontan tilbakemelding til foreldrene være en del av vår vurdering. Hver uke vil de enkelte avdelingene sende ut ukeplaner, med et tilbakeblikk på foregående uke: Hva ble gjort av planene vi hadde lagt, hvorfor ble

evt. planer forskjøvet/forandret, hva kan vi gjøre bedre og hvordan har vi tenkt å gjøre det?

Ved lengre prosjekt, slik som kunst- eller utviklingsprosjektene, vil vurderingen være en del av prosjektrapporten. Denne vurderingen vil være basert på barnas tilbakemelding underveis i prosjektet, foreldrenes vurdering - også trukket ut i fra den årlige brukerundersøkelsen - og vurdering gjort av personalet. Personalvurderingen vil være knyttet til de målene vi har satt oss i de forskjellige fagområdene i årsplan, og også være basert på Ringstadbekk-krysset: Hva var bra? Hvorfor var det bra? Hva kan bli bedre? Hvordan kan det bli bedre?

Barnehagevandring er også et verktøy som brukes i barnehagens vurderingsarbeid av lederne. Dette gir en mer systematisk vurdering og en dypere forståelse av vår praksis. Målet er at vi gjennom denne forståelsen skal utvikle oss til det beste for barnehagen, og gi bedre lærings- og utviklingsmuligheter for barna.

En fortløpende uformell vurdering gjøres også på personalmøter, planleggingsdager og avdelingsmøter.

Vi bruker også nettbaserte spørreundersøkelser – Easyquest/Questback som en metode for å samle inn data og tilbakemeldinger fra personalgruppen etter endt temaarbeid eller prosjekter.

4.2.3 Oppfølging

Vurderingsarbeidet med dets konklusjoner vil tas videre i barnehagens lederteam. Her vil tiltak fattes, og oppgaver til oppfølging fordeles. Når det gjelder vurderinger tatt i samarbeid med f.eks. foreldregruppen (resultater fra brukerundersøkelsen o.l.) vil oppfølgingen av denne i første omgang tas opp i barnehagens samarbeidsutvalg (SU). Tiltak tas også videre til refleksjon og diskusjon på personalmøter for å sikre at det øvrige personalet får en felles forståelse av oppfølging som kreves.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

God kommunikasjon og gjensidig informasjon er en forutsetning for et godt foreldresamarbeid. Foreldrene skal være trygge på hva barnehagen står for, og på at det er en god plass for barna å være.

Foreldre sikres medvirkning på barnehagens innhold gjennom deltakelse i foreldresamtaler, foreldremøter, foreldreråd og samarbeidsutvalg. I barnehagehverdagen ønsker vi å legge til rette for samarbeid og deltakelse gjennom utveksling av relevant informasjon - hva er det barnet interesserer seg for nå for tiden? Vi ønsker også å bruke foreldres kompetanse og innsikt i eget barn, til å tilrettelegge for positive opplevelser for barnet. Dette gir en indirekte mulighet til å påvirke våre utviklingsarbeid.

Ved å aktivt og jevnlig dele informasjon med foreldregruppen, og ha tett kontakt både via e-post, sms og ved henting og levering i barnehagen, mener vi at vi sikrer en deltakelse og mulighet til å kunne ytre ønsker direkte knyttet til vårt utviklingsarbeid.

I slutten av august blir også kommunikasjonsverktøyet Vigilo tatt i bruk i alle Bergen kommunes barnehager. Vi regner med at vi da vil få noen gode og bedre rutiner knyttet til foreldrekontakt og samarbeid. For barnehagen vil det alltid være viktig at det er en lav terskel for foresatte til å ta kontakt med oss.

Mål: Et foreldresamarbeid preget av åpenhet, tiltro og god kommunikasjon

Kriterier som må være på plass:

- Foreldresamtaler minimum to ganger i året
- God flyt på informasjon mellom barnehage og hjem
- Lyttende og tolerant personale
- Lav terskel for å kunne ta opp "ubehagelige" tema
- Deltagende foreldre
- Foreldremøter minimum to ganger i året
- SAU og FAU med god representasjon fra både foreldre, personale og eier

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Vi ser barnet som kompetent. Vi tenker at barnet kommer til oss med mye kunnskap og ferdigheter allerede som ett-åringer. Barn har på lik linje som voksne en rett til å bli sett og hørt, og uttrykke sine egne ønsker og behov. Det er vi voksne rundt barnet som må vise evne til å tolke og forstå barnet, og støtte det i dets utvikling og læreprosesser. I disse prosessene er de kommunale verdiene Se barnet, varme og inkluderende viktige ledesnorer.

Vårt barnesyn viser også hvordan vi ser barnet som et lærende subjekt: Den voksne må være en støttende faktor i barnets utvikling og læreprosesser. Den voksnes måte å forholde seg til barnets intensjoner og uttrykk, kan hjelpe barnet til å forstå, utvikle seg og lære. Samspillet mellom barn og voksen er altså veldig viktig: Vi som er voksne støttespillere for barna, må skape gode læringsarenaer, og gi de allsidige inntrykk og opplevelser som fører til undring, utprøving og lærdom.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Vår profesjonsetikk tilsier at vi skal være nære og personlige i vår praksis: Det er her og nå, tett på øyeblikkene sammen med barnet, vi skal være.

I arbeid med å styrke både barnas og de voksnes sosiale kompetanse bruker vi samspillsmetoden Dialog. I løpet av et par år skal vi også etablere ICDP som metode i barnehagen. I planen Skyfritt er det vedtatt at alle barnehager skal ha ICDP-veiledere, og at disse skal drive ICDP-veiledning i egen personalgruppe. ICDP bygger på mye av de samme prinsippene som Dialog.

Vi jobber ut ifra et sosiokulturelt læringssyn. Det vil bl.a. si at vi tror at læring skjer ved bruk av språket i samspill med de omgivelsene en er i. De voksne rundt barnet blir en viktig støtte og hjelp i aktiviteter og lek.

Gjennom programmet «Steg-for-steg» problematiserer og konkretiserer vi relasjonelle eksempler for barna, og gir de et rammeverk med løsninger og refleksjoner som de lett kan overføre til situasjoner de møter i lek og samspill med hverandre.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Vi har i alle år hatt et uttalt syn på barns danning knyttet til kunstfagene. Vårt utgangspunkt for å i det hele tatt satse på maling og drama flere år tilbake, var vår tanke om hvilke mennesker vi jobber med å danne i barnehagen: Hvilken kunnskap og hvilke ferdigheter vil vi at barna i vår barnehage skal ta med seg videre inn i skolegang, og videre i livet? Hele vår tilnærming til maling sammen med barna, og vår planlegging av dramaforløp og grupper, har båret preg av at vi vil gi barna mulighet til å tenke selv: Det er med på å danne det demokratiske mennesket.

I jobb med kunstprosjektene våre er dannelsesbegrepet også tilstedeværende med tanke på hva vi ønsker at barna skal tilføres: Det å se kunstverk, høre musikk eller se en forestilling, å danne seg egen oppfatning av hva en liker, hva en synes er vakkert, hva som gir nye tanker, og hva som kan sette i gang eksistensielle funderinger; alt dette tenker vi er viktige momenter i en dannelsesreise. Å ta valg, komme med forslag i prosjektet, og å kunne se egne idéer bli til spennende skulpturer eller fargerike bilder, forsterker også barnas medvirkning og danning.

I barnehagen vil vi legge til rette for variert lek. Vi ønsker å inspirere til fantasi, skaperglede og humor. Ved å tilrettelegge for gode lekearenaer vil vi styrke barnas kompetanse innen lek. Hos oss vil vi ha fokus både på det fysiske rom («den 3 pedagog»), på pedagogisk innhold og på inspirasjonskilder til fantasi og kreativitet (både hos voksne og barn). Oppmerksomme voksne, som gir rom for barns medvirkning og kreativitet i all form for lek, er også viktig. De voksne i vår barnehage skal være observante og lyttende til hva barna er opptatt av, og videre bruke denne kunnskapen i planleggingen av lekegrupper, dramalek og tema for leken generelt. Tilstedeværende, støttende, deltagende og inspirerende voksne er viktig – de voksne skal være gode rollemodeller for barna.

Leken er også en viktig arena for læring i barnehagen. Som tilrettelegger, samtalepartner og noen ganger observatør har den voksne også med seg dette perspektivet i leken. Vi tenker at barna tilegner seg mange ferdigheter og kunnskaper ved å jobbe tematisk. Jobber vi med «Høst» åpner det opp for både å knytte f.eks. naturfag, mat, helse og matematikk til temaet. Det forutsetter at de voksne er lydhøre for barnas undringer, forkunnskap og interesser. Da kan vi tilrettelegg for gode lærearenaer.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Med tanke på progresjon i læring, lek og danning må vi ha både et individ- og et gruppeperspektiv. Her er et tett og godt foreldresamarbeid en viktig faktor for å kunne møte barnet der det er, og sørge for progresjon i dets utvikling og læring. Ved hjelp av gode observasjonsmetoder og deltakelse i barnas lek og aktiviteter, tilpasser vi også aktivitetene til barnet og barnegruppens behov med tanke på progresjon og utvikling.

I barnehagen har vi aldersinndelte grupper som går på tvers av avdelingene. Her planlegges aktivitetene bygget på progresjon både hos barnet og gruppen, og med tanke på å best mulig utnytte barnets proksimale utviklingssone: Alt hva barnet kan klare ved hjelp og støtte fra andre (voksne og barn). Vi har språkgrupper («fra musikk til språk»), Hopp- og sprettgruppe (3 og 4 åringene), Tur- og kulturgruppe (4-5 åringene) og Hemmelig klubb (førskolebarna). (Se halvårsplaner)

Malegruppene våre følger også en tydelig progresjon: Vi jobber kun med primærfargene som utgangspunkt. Barna lærer tidlig å blande disse til sekundærfargene. De aller yngste jobber bare med fingermaling for å bli kjent med malingen også gjennom den taktile sansen. Etter hvert som de blir eldre får de pensler i forskjellige tykkelser, og jobber stort sett bare ved staffeli. Progresjon er stikkordet i disse gruppene.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Å starte i barnehage kan by på mange nye opplevelser både for barn og foresatte. Det er mye nytt barnet skal tilpasse seg og lære. For å gjøre oppstarten til en positiv opplevelse, anbefaler vi at barnet ikke har for lange dager i begynnelsen. Det er viktig at personalet i barnehagen har en god dialog med de foresatte, og vi avtaler dag for dag hvor lenge barnet skal være i barnehagen. Foreldre eller andre voksne barnet er trygg på skal være med i tilvenningsperioden. De aller første dagene bør barnehagedagene være ekstra korte. Dette gir barnet motivasjon til å møte en ny dag i barnehagen. Barn er forskjellig, med ulike behov, derfor ser vi an om barnet trenger en noe lengre tilvenningsperiode enn de vanlige tre dagene for å få en trygg tilknytning til oss i personalet. Dette er vi i tett dialog med foreldrene om.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Siden vår barnehage består av to hus er overgang mellom avdelingene noe vi må ha et ekstra tydelig fokus på. Når barna fra småbarnsavdelingene skal over på ny avdeling (vanligvis i august det året de fyller 3 år), blir de overført enten til avd. Klostergaten eller til avd. Kalmargaten. For at denne overgangen skal gå så lett som mulig, har vi innført en del felles møtepunkter, som gjør at barna våre blir godt kjent både med andre barn og voksne på tvers av hus og avdelinger. Dette kan være faste opplegg som fellessamlinger, musikk- til språkgruppen og Hopp- og sprettgruppen, men også mer spontane besøk hos hverandre. I løpet av vårhalvåret er de yngste barna dessuten litt ekstra sammen med storbarnsavdelingene, enten i uteleken eller ved at det avtales «leke-besøk» på de ulike avdelingene. Foreldre/foresatte er selvsagt velkommen til å besøke den nye avdelingen sammen med barnet sitt før/i oppstartsfasen.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

I løpet av det siste året i barnehagen har vi fokus på å gi barna en trygg og forutsigbar overgang til skolen. Samtidig er det viktig for oss at barna skal få «hvile» i det å være barnehagebarn også: Leken er viktig, og krav til prestasjon skal ikke være i fokus. I løpet av våren går vi på noen uformelle besøk på skolene i nærmiljøet. Det å leke litt på skoleplassen, og å bli kjent med skoleveien er en god forberedelse til skolestart. Bergen kommune har samarbeidsmøter mellom skolene og barnehagene om høsten, og om våren inviterer skolene barnehagene til samarbeidsmøter på den enkelte skole.

«Hemmelig klubb» er en klubb for førskolebarna. Her skal barna lære om - og undre seg over - det å skulle begynne på skolen. Samtidig har vi hovedfokus på det å bli sterke sammen i gruppe, øve på å være selvstendig, mestre noe sammen, ha det gøy og ha mange gode opplevelser sammen det siste året i barnehagen. Vi bruker å

avslutte året med en tur der barna bestiger Ulriken sammen. Barna lager selv egne regler for klubben.

VI. Foreldremedvirkning

God kommunikasjon og gjensidig informasjon er en forutsetning for et godt foreldresamarbeid. Foreldrene skal være trygge på hva barnehagen står for, og på at det er en god plass for barna å være i løpet av dagen.

Foreldre sikres medvirkning på barnehagens innhold gjennom deltakelse i foreldresamtaler, foreldremøter, foreldreråd og samarbeidsutvalg. Vi har minimum 2 foreldresamtaler i året. På foreldremøtene åpner vi opp for både temabaserte møter med aktive dialoggrupper, diskusjoner og tilbakemeldinger fra de foresatte.

I barnehagehverdagen ønsker vi å legge til rette for samarbeid og deltakelse gjennom utveksling av relevant informasjon - hva er det barnet interesserer seg for nå for tiden? Vi ønsker også å bruke foreldres kompetanse og innsikt i eget barn, til å tilrettelegge for positive opplevelser for barnet. Vi bruker aktivt e-post og sms i kommunikasjon med foreldrene, og vil også i forkant av tema, turer el. l. aktiviteter sende forespørsler til foreldrene om de ønsker å delta, eller har noe de vil bidra med.

Klosteret barnehage har også tradisjon for å invitere til sosiale tilstelninger som for eksempel: Barnas utstillinger, foreldrekafe og -frokost, høytidsmarkeringer og årstidsrelevante fester.

VII. Bærekraftig utvikling

Til tross for at barnehagen ligger midt i en bykjerne, omgitt av asfalt, trafikk og bebyggelse, finner vi små økosystemer og natur i umiddelbar nærhet. Vi begynner alltid barnehageåret med utforsking av naturen som befinner seg i vårt nærmiljø og på barnehagens område. Turene hver uke vil da gå til Nordnesparken, Botaniske hage, Galgebakken eller i smitt og smau på Nordnes. I disse etter hvert så kjente områdene, kan vi følge naturens gang fra høst til vinter og videre inn i våren og sommeren. Her ligger det mye god læring knyttet til temaet Bærekraftig utvikling.

Vi kildesorterer også vårt avfall og vi bruker gjenbruksmateriell i lek.

Mål: Barna skal få positive opplevelser i naturen, og lære om bærekraftig utvikling.

Kriterier som må være på plass:

- Vi skal gå jevnlig på turer - i nærmiljø og i naturen
- Ha fokus på det å vise respekt for naturen og nærmiljø
- Vi skal utforske naturen sammen med barna
- Vi skal ha fokus på bærekraftig utvikling

VIII. Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø

SKYFRITT – Plan for inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen er Bergen kommunes plan for å styrke innsatsen for å forbygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage, skole og på fritidsfeltet. Planen tydeliggjør barnehagens ansvar for å skape et godt barnehagemiljø, ved å blant annet følge med på hvordan hvert enkelt barn har det, ved å handle ved uønskede hendelser og ved å legge til rette for et inkluderende fellesskap i et godt psykososialt miljø for alle barna.

Ved å være aktivt til stede og lydhør overfor barnets ytringer, samt ved å legge til rette for samtaler med barnet om barnehagehverdagen, dannes gode grunnlag for at

barnets selv skal få påvirke barnehagens innhold og praksis. Barnehagen vil ivareta barnets rett til medvirkning ved å la barnestemmen komme til i barnehagens møtefora – også på systemnivå.

Foreldrene er barnehagens viktigste samarbeidspart i arbeidet med et inkluderende felleskap. Det er barnehagepersonalet som er den profesjonelle parten i dette samarbeidet. Barnehagen har derfor ansvar for at det foreligger strategier og rutiner for å engasjere og involvere alle foreldre i arbeidet med det psykososiale miljøet i barnehagen. At arbeid med det psykososiale miljøet er årlig tema i foreldresamtaler, på foreldremøter og i SU ved oppstart av hvert barnehageår, vil bidra til inkludering og deltakelse for foreldre.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Klosteret barnehage

Klosteret 2,

5005 Bergen

www:

**[https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/kloster
et-barnehage](https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/kloster-et-barnehage)**

e-post: klosteret.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**